

ΜΑΘΗΜΑ: ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ – Ζ' εξάμηνο

Καθηγήτρια Βάσω Αρτινοπούλου

Περιγραφή

Η ενδοοικογενειακή βία, ως κοινωνικό φαινόμενο, είναι συνυφασμένη με τις ευρύτερες κοινωνιολογικές προσεγγίσεις για την δομή και την οργάνωση της οικογένειας, τις ανισότητες του κοινωνικού φύλου, τις νομικές και εγκληματολογικές όψεις της ανάδειξής της ως ποινικού αδικήματος. Παρότι η προέλευση της ενδοοικογενειακής βίας χάνεται στο χώρο και το χρόνο, ωστόσο η ανάδειξή της ως συμπεριφοράς προσβλητικής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συσχετίζεται με την διαμόρφωση συγκεκριμένων ιδεολογικών, κοινωνικών και πολιτισμικών προτύπων συμπεριφοράς. Η μελέτη των σύγχρονων κοινωνικών κινημάτων (φεμινιστικού, κινήματος προστασίας παιδιών, κ.α.) συμβάλλει στη διερεύνηση των διαδικασιών αναγνώρισης της βίας στην οικογένεια, όχι πλέον ως εξατομικευμένης –παθολογικής συμπεριφοράς, αλλά ως κοινωνικού φαινομένου.

Η ενδοοικογενειακή κακοποίηση των παιδιών και η κακοποίηση των γυναικών αποτελούν μερικές από τις μορφές ενδοοικογενειακής βίας. Στο μάθημα εξετάζεται και η ακραία αυτή μορφή ενδοοικογενειακής βίας, η αιμομικτική σχέση πατέρα κόρης. Μέσα από πολυεπιστημονική και διεπιστημονική προσέγγιση αναλύονται οι ποικίλες ερμηνείες της θεμελιακής απαγόρευσης της αιμομιξίας, οι αιτιολογικές προσεγγίσεις της αιμομιξίας, οι σχετικές έρευνες, οι επιπτώσεις στο θύμα και την οικογένεια, καθώς και η αντιμετώπιση παρόμοιων προσεγγίσεων από το σύστημα απονομής ποινικής δικαιοσύνης. Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με το ζήτημα της βίας στην οικογένεια, στο ευρύτερο πλαίσιο της εγκληματολογίας και της κοινωνιολογίας της οικογένειας. Πέραν των θεωρητικών προσεγγίσεων για την ερμηνεία της ενδοοικογενειακής βίας, οι φοιτητές ενημερώνονται για τις κοινωνικές πολιτικές πρόληψης και αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Παραδόσεις μαθήματος

Παράδοση 1. Η έννοια της ενδοοικογενειακής βίας, η πολυπλοκότητα των ορισμών και οι ευρύτερες κοινωνιολογικές και πολιτισμικές παράμετροι της κοινωνικής αναγνώρισης του φαινομένου.

Παραδόσεις 2 και 3. Οι θεωρητικές κοινωνιολογικές, πολιτισμικές, εγκληματολογικές και ατομοκεντρικές προσεγγίσεις που επιχειρούν να ερμηνεύσουν την αιτιολογία και τις εκφάνσεις του φαινομένου.

Παραδόσεις 4 και 5. Οι μορφές του φαινομένου, όπως η κακοποίηση γυναικών, παιδιών και ηλικιωμένων, οι ποσοτικές και κυρίως οι ποιοτικές όψεις τους και οι επιπτώσεις σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο.

Παραδόσεις 6 και 7. Κακοποίηση των παιδιών μέσα στην οικογένεια και συγκεκριμένα στις μορφές σωματικής και σεξουαλικής κακοποίησης. Αναλύονται οι άξονες της παρέμβασης του επίσημου κοινωνικού ελέγχου, τόσο στην αντιμετώπιση όσο και την πρόληψη του φαινομένου.

Παραδόσεις 8 και 9. Κακοποίηση γυναικών στην οικογένεια. Θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις

Παράδοση 10. Κακοποίηση ηλικιωμένων στην οικογένεια

Παράδοση 11. Το νομικό πλαίσιο της ενδοοικογενειακής βίας

Παράδοση 12. Πολιτικές πρόληψης και αντιμετώπισης του φαινομένου

Παράδοση 13. Ανακεφαλαίωση – Παρουσίαση εργασιών

Προτεινόμενα Συγγράμματα

1. Αρτινοπούλου, Βάσω. *Αιμομιξία. Θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα*. Νομική Βιβλιοθήκη, β' έκδοση.

2. Αρτινοπούλου, Βάσω, *Ενδοοικογενειακή Κακοποίηση Γυναικών*. Νομική Βιβλιοθήκη 2006.

